

Asia: VN/18285/2020

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi varhaiskasvatustilain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Akava kiittää mahdollisuudesta lausua esitysluonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi varhaiskasvatustilain muuttamisesta. Esityksen tavoitteena on varhaiskasvatuksen henkilöstön mitoituksen toteutuminen lainsäädännön edellyttämällä tavalla (36§) sekä säätää uutena varhaiskasvatuksen henkilöstön ilmoitusvelvollisuudesta 54 a & b §). Akava pitää sekä tavoitetta että esityksessä ehdotettuja muutoksia kannatettavina, oikeasuuntaisina askelina varhaiskasvatuksen laadun ja omavalvonnan parantamiseksi.

On tärkeää, että päiväkodeissa on riittävästi kelpoisuusehdot täyttävää henkilöstöä läpi koko aukioloajan. Riittävä henkilöstön määrä on yksi keskeisimmistä varhaiskasvatuksen laatutekijöistä. Eduskunta on nykyistä varhaiskasvatustilain säädettyä (EV 67/2018 vp) edellyttänyt, että henkilöstön mitoituksesta poikkeamista koskevan säännöksen toimivuutta ja vaikuttavuutta seurataan ja ryhdytään tarvittaessa toimenpiteisiin. Hallituksen esityksessä todetaan, että mitoituksesta poikkeamista tapahtuu laajasti sellaisissakin tilanteissa, joissa se nykyisenkään lainsäädännön mukaan ei olisi sallittua. Tällaisia tapauksia ovat muun muassa henkilöstön sairastumisesta johtuvat poikkeamiset. Nykyinen lainsäädäntö antaa mahdollisuuden mitoituksesta poikkeamiseen ainoastaan lyhytaikaisesti ja lapsen hoitoaikoihin liittyvistä syistä. Tilanne on valitettava.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan 36§ lisättäväksi uusi momentti, jolla tarkennetaan päiväkohdin henkilöstön mitoituksesta poikkeamisen alaa siten, että poikkeamista ei enää sallittaisi henkilöstön poissaoloista johtuvasta syystä. Akava pitää tätä muutosta kannatettavana.

Mitoituksesta poikkeamista koskevaan säädökseen on liittynyt myös tulkinnallisia ja käytännön soveltamiseen liittyviä epäselvyyksiä, joita esityksellä pyritään nyt ehkäisemään. Hallituksen

esityksessä todetaan, että esitys ei tosiasiallisesti muuttaisi lain soveltamista suhteessa nykytilaan. Myös esityksen taloudellisia vaikutuksia arvioitaessa on pidetty oletuksena sitä, että kunnissa noudatetaan lakia tälläkin hetkellä.

Esityksen tavoitteena on myös vahvistaa varhaiskasvatuksen henkilöstön keinoja puuttua lapsen varhaiskasvatukseen koskeviin epäkohtiin tai niiden uhkiin (54 a§). Hallituksen esitys ottaa näiltä osin tarpeellisia askelia varhaisen puuttumisen edistämiseksi ja varhaiskasvatuksen laadun parantamiseksi. Esityksessä myönteistä on myös se, että ilmoituksen vastaanottaneen varhaiskasvatuksen toimipaikan toiminnasta vastaavan henkilön tulee ilman aiheetonta viivästystä käynnistää toimet epäkohdan tai ilmeisen epäkohdan uhan poistamiseksi (54 b §). Akava katsoo, että toimenpiteiden käynnistämisen aikaraja olisi kuitenkin hyvä määritellä esityksessä tarkemmin.

Kaikkien varhaiskasvatuksen toimipaikoissa työskentelevien velvoite on suojella lasta ja taata lapsen edun toteutuminen. Akava pitääkin esitystä varhaiskasvatuksen henkilöstön ilmoitusvelvollisuudesta lähtökohtaisesti myönteisenä. On kuitenkin huomattava, ettei varhaiskasvatuksen laatua ja lapsen etua voida pelkistää vain tapaus- ja ilmoituskohtaisiin seikkoihin, vaan tavoitteena on oltava lapsen kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin ja turvallisuuden edistäminen sekä varhaiskasvatussuunnitelman toteutuminen.

Venäläinen Emmi
Akava ry